

TENEN

Dansk Tekstilhistorisk Forening

15. årgang, nr. 1

Sommer 2004

POLARRÆV. ARBEJDE FRA VÆRKSTEDET QAALIAAQ I AMMASSALIK I ØSTGRØNLAND. SE NOTER PÅ SIDE 22.

Indhold:

Nordmandsdalen og draktene	side 3
Bare et forklæde	side 7
Kirkekunst på Alheden	side 9
På rundvisning i udstillingen "Dronningens Kjole" i maj 2004 ..	side 11
Skovtur søndag den 12. september 2004	side 13
Håndarbejdets dag den 7. november 2004	side 14
Boganmeldelser	side 16
Billedtæpper fra Skærbæk Væveskole	side 20
Noter – Vi mindes	side 21
Arrangements- og udstillingskalender	side 23
Telefonliste for TENENs bestyrelse mv.	side 27

TENEN Dansk Tekstilhistorisk Forening

Formand: Annet Laursen Skjelsager, Dorthesvej 2, 3520 Farum, telefon 44 95 05 55
Næstformand: Lone de Hemmer Egeberg, Gærdet 12, 3460 Birkerød, telefon 45 81 15 97
Kasserer: Bent Bille, Langgade 44, Flemløse, 5620 Glamsbjerg, telefon 64 72 15 65
Giro nummer: 143-0130

Medlemsskab tegnes hos kassereren. I 2004/2005 er prisen pr. år 200 kr.
Husstandsmedlemsskab koster 300 kr.
Medlemmer får tilsendt tidsskriftet TENEN.

Tidsskriftet TENEN

Redaktion: Annet Laursen Skjelsager, Dorthesvej 2, 3520 Farum, telefon 44 95 05 55,
ePost silke-annet@detail.dk • Lis Slottved, telefon 74 63 03 50,
ePost slottved@privat.dk • Vibeke og Frits Lilbæk, telefon 48 17 16 47,
ePost vofl3450@spymac.com

Sats og billedbehandling: Frits Lilbæk • Digitaltryk: VesterKopi • ISSN: 0906-9526

Copyright © TENEN og forfatterne • 03.08.2004.

TENEN udkommer fire gange om året – sidst i månederne juli, oktober, januar og april.

Deadline for redaktionelt stof er seks uger før eller efter aftale med redaktionen.

Artikler og indlæg sendes til redaktionen
– fx. med ePost – ellers meget gerne maskinskrevet med brevpost.

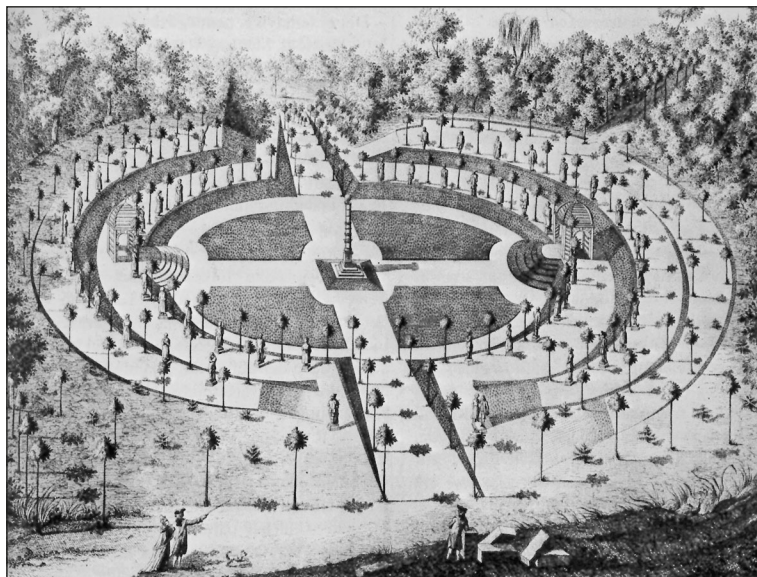
Annoncepriser: 1/1 side: 525 kr. 1/2 side: 300 kr. 1/4 side: 185 kr. 1/8 side: 135 kr.

Ældre numre af TENEN kan købes ved henvendelse til foreningens kasserer
– så længe lager haves. Prisen er 50 kr.

Flytning meddeles til kassereren, som fører medlemslisten – oplys dit medlemsnummer.

Internet: <http://tenen.subnet.dk> eller <http://tenen.does.it>

Nordmandsdalen 1773. Kobberstik af Heckel efter tegning af J G Grund.

Aagot Noss: **Nordmandsdalen og draktene**

Nordmandsdalen har fått fornyet interesse etter at den er blitt gjenåpnet etter 26 års restaureringsarbeid. Statuene, 60 av norske kvinner og menn og 10 færøyinger, i alt 70 er hugget på nytt, 29 i Dresden, 41 i Polen. De er laget etter Johann Gottfried Grunds opprinnelige statuer i 1760-70-årene. Hageanlegget med terrasser og paviljonger bygget etter gamle tegninger hører med til restaureringen. Nordmandsdalen er gjenskapt slik den må ha sett ut da den sto ferdig i 1784. Det var dronning Margrethe, som den 9. september 2002 sto for åpningen.

Planen for Nordmandsdalen

Det var kong Fredrik 5 (1723-1766) som planla og fikk laget Nord-

mandsdalen i parken til Fredensborg Slott i Nordsjælland. Arbeidet med Nordmandsdalen ble satt i gang i 1760-årene. De fleste statuene ble satt opp i 1764 og 1765. Da J G Grund 1773 publiserte "Afbildning af Nordmands-Dalen i den Kongelige Lyst-Hauge ved Fredensborg", var det 55 statuer i selve billedverket og 57 på plansjen over Nordmandsdalen, som fulgte verket. Senere er det kommet en tilvekst på fire norske og ti færøyske statuer. Den ene av de oppsatte statuene, som er med i Grunds kopperstikkverk, mangler i dag.

Forbilleder i elfenben

Det var den tyske billedhuggeren Johann Gottfried Grund (1733-1796) som fikk i oppdrag å lage de

norske statuene. Modellene for statuene har vært små elfenbens- og hvalrossfigurer laget av hallingdølen Jørgen Garnaas (f. 1723, d. 1803 eller 1804). "Jørgen Postfører, saa kaldet, fordi han havde med Posttransporten at bestille. Han havde særdeles Talent til at udklæde Dukker, som norske Bønder, skar ogsaa Billeder i Træ", refererer Lexow, som videre siterer: "Omendskjøndt vanfør paa Hænder og Fødder, gjorde han allehaande kunstige smaa Sager og Billeder,

Seks af Jørgen Garnaas' figurer kan i dag ses på Nationalmuseet.

forestillende norske Bønder, som modtoges i det Kongelige Kunstkammer i Kjøbenhavn" (Lexow 1916, side 9). Kongen bevilget en årlig lønn på 100 riksdaler til Garnaas som han fikk utbetalt i årene 1764-1771 for arbeidet med elfenbensfigurene. Garnaas, som var bostatt i Bergen, har vært på besøk i København og Fredensborg både i 1764 og i 1766, samme året som kong Fredrik 5. døde. Han søker da den nye kongen om å få beholde lønnen og viser til at han av kong Fredrik var "antaget til at udarbejde adskillige smaa Positurer i Elfenbeen, især Norske Bønder-Folk, efter Deres Klæde-Drægter, som ere foranderlige snart i hvert Præste-

Gield". Han beholdt lønnen i noen år.

Jeg kjenner i dag 29 elfenbensfigurer, og av disse er det én dublett. Til 22 av figurene er det tilsvarende statuer i Nordmandsdalen, mens seks er uten slike paralleller. Det kan se ut som Garnaas også har laget andre figurer enn dem Grund har benyttet som forbilder for sine statuer.

Vi savner altså 39 av de 61 Garnaas-figurene som jeg går ut fra har eksistert, og som Grund har benyttet som forbilde for sine figurer. En sammenligning mellom Garnaas figurene og Grund-statuene viser, at billedhuggeren har videreført Garnaas' detaljerte drakter nøyaktig.

Porcelænsfigurer

Den Kongelige Danske Porcelainsfabrik laget i perioden 1777-1819 porselensfigurer med Nordmandsdal-statuene som forbilder. Porselensfigurene, som enten har vært mangefarvet dekorert eller biskuit, har vært laget i to størrelser. De fleste av de bevarte figurene er 25-27 cm høye, noen få er 23-25 cm. Antallet kjente biskuitfigurer er relativt lite.

Den største samlingen mangefargede dekorerte porselensfigurer er på Frederiksborg Slott i Hillerød. Der er det i alt 54 figurer, av disse er tre dubletter. Det finnes også flere figurer i museer og samlinger ellers. Det er 48 porselensfigurer i alt, som har tilsvarende statuer i Nordmandsdalen.

Forbildene for porselensfigurene kan ha vært elfenbensfigurer laget av Jørgen Garnaas, brukt alene el-

ler i tillegg til Grund-statuene slik disse var satt op i Nordmandsdalen, eller slik disse statuene var gjengitt i Grunds publikasjon fra 1773. Når det gjelder fargene, som er benyttet på de mangefargede dekorerte porselensfigurene, så har de lite eller ikke noe med norske folkedrakter å gjøre.

I 1905 tok Porcelainsfabriken på ny opp produksjonen. Billedhuggeren Carl Martin Hansen modellerte da 17 "Rekonstruksjoner". Det kongelige Slott i Oslo har 17 biskuitfigurer, 16 med forbilder i de norske og en med de færøyske Nordmandsdal-statuene. Biskuitfigurene er

signert CMH, de fleste 1904 og noen få 1905.

Statuerne som kildemateriale

Johann Gottfried Grunds statuer i Nordmandsdalen er en viktig kilde til studiet av våre norske folkedrakter. Det er en spennende vandring å gå i Nordmandsdalen og prøve å identifisere draktene, og å tenke etter hva som finnes og hva som fremdeles kan være i bruk.

J G Grunds statuer i Nordmandsdalen utgjør et godt og verdifullt kildemateriale for studier av våre norske folkedrakter, takket være det nøyaktige og pålitelige

*Aagot Noss i Nordmandsdalen i maj 2003.
Foto: Hanne Frøsig Dalgaard*

forarbeidet som ligger i Jørgen Garnaas' elfenbensfigurer, og som Grund har kopiert så å si i minste detalj.

Slik er Nordmandsdalen et slags kart over levemåte og næringsvilkår, personifisert og konkretisert ved statuene og deres attributter. Dette gjør anlegget enestående.

Interessen og sansen for de næringsøkonomiske spørsmål lå i tiden, og hadde vist seg blant annet i den spørrelisten som den dansk-norske regeringen i 1743 sendte ut til embedsmennene. Som en fortsettelse av dette, og også som et resultat av en oppfordring fra sentralt hold, vokste det i andre halvdel av 1700-tallet fram en topografisk-økonomisk litteratur. Denne litteraturen skildret naturforholdene, næringsliv og folks levemåte. Et kapittel om klesdrakten hørte også med. Den topografiske litteraturen var et felleuropeisk fenomen som har sin forutsetning i merkantilismen på 1600-tallet og den interessen som statsmaktene da viste det nasjonale næringslivet. Det var fysiokratene som i 1700-årene på nytt understreket verdien av eget arbeid. De så bonden og hans virksomhet som den egentlige velstandskilden.

Det er mot denne bakgrunnen og i en slik sammenheng en må se Nordmandsdalen. En autentisk fremstilling av folks levemåte omfattet også klesskikken. På den måten har vi i parykkalderen og hyrderomantikken tidsalder fått en realistisk fremstilling av folkedraktene, et kildemateriale uten side-

stykke i de nordiske landene – bortsett fra Færøyene som også har sin plass i Nordmandsdalen. Det er også den eldste samlede bildeoversikten vi har over våre folkedrakter. “Denne Figurække er paa sin Vis noget enestaaende, intet andet Sted i Verden fins der et Sidestykke ...”, sier Th. Oppermann i “Kunsten i Danmark” i 1906.

Statuene viser drakter og/eller draktplagg som kan deles inn i tre grupper:

1. a) Drakter og draktplagg som er kjent fra bevart draktmateriale og som i visse tilfeller er i bruk den dag i dag.
1. b) Også kjent fra annet relevant kildemateriale, så som billedmateriale av ulike slag, trykte og utrykte kilder.
2. Drakter og draktplagg som ikke er bevart, men er dokumentert gjennom annet kildemateriale, se 1 b ovenfor.
3. Drakter og draktplagg som er lite eller ikke kjent.

Litteratur:

- Johann Gottfried Grund, *Afbildning af Nordmands Dalen i Den kongelige Lyst-Hauge ved Fredensborg*, Kjøbenhavn 1773
- Ejnar Lexow, “Jørgen Garnaas og Nordmandsdalen”, i *Bergens Museums Aarbok 1915-1916*, Bergen 1916
- Aagot Noss, *Statuane i Nordmandsdalen*, Oslo 1977, 186 sider.

*

Artiklen er utdrag af Aagot Noss, “Nordmandsdalen og draktene”, i *Norges Billeder*, red. Mette Skovgaard, Gads Forlag København 2004. Bogen udgives i forbindelse med udstillingen på Frederiksborgmuseet, som åbner den 10. september 2004.

Bare et forklæde

Hørvævmuseet på Krengerup har som tema for årets udstilling valgt forklæder. Bente Madsen fra Glamsbjerg samler på forklæder og ikke mindst på historien bag hvert enkelt. Ud af sin samling på tusind forklæder har hun valgt at stille hundrede til rådighed for museet; hun har arbejdet tæt sammen med museumsfolkene om at arrangere udstillingen, og hun har skrevet en hel del i anledning af udstillingen, dels plancheteksterne, dels artikler til Det nye håndarbejdsblad og ugebladet Hjemmet.

Bente Madsen har med sin udstilling villet vise os mangfoldigheden i forklædets historie og anvendelse. Derfor ser vi både fint broderede forklæder og de mindre øvede skolebørns frembringelser. Vi ser mange forskellige snit og mange forskellige størrelser. Bente vil også vise os hvordan forklæder ser forskellige ud, alt efter hvordan de skal anvendes. Vi finder skoleforklædet og hele skalaen fra det fine værtindeforklæde til skrubforklædet af mørkt sækkelærred. Erhvervet bestemmer og bestemte hvilken type forklæde man havde på. Sygeplejersken havde sin, barneplejersken sin, kokkepigen sin, stuepigen sin og så fremdeles.

Plancherne tager en lang række emner op. Ét er hvordan moden dikterer forklædets udseende, ligesom den dikterer alt andet. 1920- og 30-ernes hang til enkelhed aftegner sig i, at smækken på forklædet blot hæftes med en nål i blusen. I 40-erne kommer selerne igen, forklæderne fylder nu igen mere, men

Skrubforklæde.

som et tidens tegn er det mere påsyede tungekanter end de tidskrævende broderier, der præger forklæderne – som nu var på vej til at udkonkurrere kitlen. I de to følgende årtier gør indtoget på arbejdsmarkedet, at kvinderne er ved at miste det nedarvede forhold til forklædet. Det trives da kun som pyn-teforklæde, som skal markere husmoderstatus over for gæster, og i køkkenet hænger et plasticforklæde. Med til dette emne hører også plancherne om tekstilerhvervets meddelelser. Det er som sædvanligt morsomt at se de gamle reklamer og deres prisangivelser og gennemgangen af hvilke af forretningens produkter, der er beregnede for borgere og herskaber. Mønster-tidende har i 1937 forslag om genbrug af duge til forklæder - og Haandbog i tekstil Varekundskab fortæller om de seks-syv slags forklæder man skal skifte imellem i løbet af dagen.

Morsomme er også plancherne om skikke og overtro der knyttede sig til forklæder: det var tækkeligt at gå med forklæde, man signalerede løbsagtighed hvis man gik forklædeløs. Lad mig give et par smagsprøver. Ifølge folketroen var det farligt, specielt for mænd, at møde en forklædeløs kvinde; det varslede dårlige forretninger eller dårligdom på rejser. Fik man sine husdyr til at træde på ens forklæde, ville man få mere gavn og glæde af dem – men man skulle ikke svøbe de nyfødte børn i forklæder, thi var det piger, ville de aldrig blive gift, og var det drengebørn, ville de blive skørtejægere!

Bente Madsen fremhæver at forklæder i almindelig bevidsthed

Broderede forklæder.

kun har med kvinder at gøre. Blot ganske enkelte gange i 17- og 1800årene nævnes forklæder til mænd. Men hun skriver, at det er mænd fra en lang række særlige faggrupper, der ikke har kunnet undvære et forklæde, og hun har udstillet et ølkuske-forklæde og et mande køkkenforklæde. Man må håbe, at vi i nær fremtid får noget mere dokumentation på dette felt. Bente har nok ret i at køkkenforklæder til mænd dukker op med den gastronomiske bølge og med grillbegejstringen – og at det på sådanne forklæder ikke går an at undvære whiskyetiketter, biler og vovede slogans.

Bent Bille

Kirkekunst på Alheden

De kom fra Bøhmen, de tyskere, som Frederik den Femte indkaldte for at opdyrke den jyske alhede, jævne bønder af forskellige trosret-

ninger. Flest lutheranere, en del reformerte, nogle få katolikker.

Den kirke, som Frederik den Femte lod bygge i Frederiks i 1765

til disse kartoffeltyskere, og som bærer kongens navn, er opført i klassicistisk stil og overordentlig spartansk indrettet, ganske i overensstemmelse med de reformertes ønsker. De lokale havde ondt af de fremmedes såre beskedne kirke, som de ikke syntes var nær så smuk som deres egen. Den havde hverken tårn eller kirkeklokke og stort set ingen udsmykning. Solid var den heller ikke. Egnens barske klima gjorde snart ombygninger nødvendige. Den fremtræder ikke længere som en symmetrisk bygning, men som et langhus med en muret klokkekam på gavlen.

Altærtæppe og -billede

I 1990'erne fandt man, at kirken trængte til istandsættelse, men først i 2003 blev restaureringen gennemført. Med respekt for forkyndelsen af ordet og den lokale historie omkring denne lille kirke, hvor kirkesproget indtil 1823 ude-

Frederiks Kirke.

lukkende var tysk og der hver søndag holdtes både en luthersk og en reformert gudstjeneste.

Maja Lisa Engelhardt har i stærke farver malet det nye alterbillede og skabt et nyt altærtæppe, så de to kunstværker, det malede og det vævede, fremtræder som en todelt komposition af Det Gamle Testamente og Det Ny. I tæppet er indvævet billeder og symboler fra Salomons tempel i Jerusalem, som blev nedbrudt i år 70: Vejen op mod Pagtens Ark – Jahves tronstol af guld, sølv og kobber. Keruber og lystager af guld. I alterbilledet ses kristentroen fremstillet. Kristus kommer frem bag et forhæng. Han viser sig for menneskene. Gud er ikke længere skjult for os.

Vævet i Frankrig

Tråde i mere end hundrede farvenuancer og forskellige materialer indgår i tæppet. Her er bomuld, hør, silke, uld, alpakauld, chinchilla uld, mohair uld. Hun bruger tråde af metal, af guld og sølv, knyttede udskårne affaldsklude og flettet papir. Forbløffende og ufatteligt smukt!

Arbejdet er udført efter Maja Lisa Engelhardts udkast på Atelier 3 i Paris, som blev grundlagt i 1972 af Frederique Bacherrie og Peter Schönwald, som også står for Maja Engelhardts altærtæpper i Skelund og Hylleholt Kirker.

På Museet for Religiøs Kunst i Lemvig vises indtil slutningen af august forarbejderne til altertavlen i Frederiks Kirke samt to nye messehagler, hun har fremstillet til Hylleholt Kirke.

Anni Mejdaahl

På rundvisning i udstillingen “Dronningens Kjole” i maj 2004

Hvor mange gange har vi ikke i en hofreportage truffet sætningen “Dronningens kjole var...”? Det tøj som en dronning tager på, afspejler hendes liv, hendes opgaver og hendes personlighed. En dronning er på mange måder et forbillede for sin generation; hendes historie er tæt knyttet til alles historie. Rosenborgs samling af kongelige kjoler og portrætter indeholder en overflod af oplysninger som gør fortiden mere nærværende.

Sådan skriver Katia Johansen i sin indledning i kataloget til udstillingen “Dronningens Kjole” på Rosenborg.

Efter at vi havde nydt en kop velkomstkaffe – medbragt af formanden – foran kommandantboligen til Rosenborg startede TENENs specialrundvisning med Katia Johansen lørdag den 22. maj 2004.

Udstillingen vises i særudstillingslokalet og giver en kronologisk

Portræt af dronning Sophie, 1557-1634. Gift med Frederik II i 1572 og mor til Christian IV.

Billedet er udført af en ukendt kunstner ca. 1572. Rosenborgsamlingen.

Dronningen bærer en kjole af rødt silkefløj og tæt besat med brikvævede guldbånd af den type Anna Neuper giver anvisning på i sit manuskript fra 1517, publiceret af Nancy Spies i 2003 (se anmeldelse i forrige nr. af bladet).

Samme forfatter har i 2000 udgivet et større samlet værk om broche-rede brikbånd, se omtale side 17 i dette blad.

gennemgang af dronningekjoler og paradeportrætter af de danske dronninger fra Sophie 1557-1631 gift med Frederik den 2. til og med dronning Margrethe den 2.

Af de tidligste kjoler er kun få bevaret, men her sættes de sammen med helfigursportrætter, hvoraf flere er udlånt fra Frederiksborg slot, og redskaber, rekvisitter, smykker og håndarbejder fra Rosenborgs egne gemmer.

Af de 17 udstillede kjoler skal nævnes dronning Anna Cathrines. Kjolelivet er hvidt stof indvævet med sølv med gennemsigtig kniplingskrave og manchetter. Overskørtet er silke med slidser, så det røde forbliver synligt. Skørtet er nålet på et trommeformet understativ. En meget kompliceret kjole, påklædningen må have taget flere timer. Tilbehøret består af røde silkesnøre og roser, samt store perler og kongens talmonogram. Mellem brysterne slutter en tynd kæde med en duftdåse eller er det måske en loppefanger.

Den ældste bevarede jakke tilhørte Sophie Amalie, gift med Frederik den 3. og svigerinde til Leonora Christine. Den er fra ca. 1645 og tæt broderet med symboler.

I mange af Jens Juels portrætter findes disse ensfarvede silkekjoler med falbelader, som Juliane Marie gift med Frederik den 5., bar. Hendes pusling, Anne Marie, som J M tog sig af, udstilles som voksfigur og bærer en rød – grøn silkekjole, en tro kopi af J M's.

Caroline Mathilde gift med Christian den 7. er portrætteret i

den maskuline ridedragt, som vakte forargelse, når hun red sine ture med Struensee. Som rekvisit ses det berømte strømpebånd, som fældede ham.

Christian den 8.'s dronning Caroline Amalies kroningskjole fra 1840 er syet af guldbroderet silkesatin. Prisen for kjole og slæb var et beløb, der svarede til 26 års lønninger for en håndværker på den tid.

Caroline Amalie var den første, der testamenterede sin kjole til Rosenborg.

Dronning Louise gift med Christian den 9. ses med sine smukke døtre i tournurekjoler fra 1880.

Den farveglade dronning Ingrid er portrætteret i en rød kjole sammen med hendes smukke, enkle sølvbryllupskjole fra 1960.

Rundvisningen slutter med flere af dronning Margrethes sommer- og selskabskjoler.

Sidst, men ikke mindst ses galakjolen fra 1987: En sort-hvid stribet, asymmetrisk silkekjole med et frækt grønt for, som lige titter frem, syet af Erik Mortensen.

Tak til Katia Johansen for en kompetent rundvisning. Vi ser frem til den næste dragtudstilling om kongetøj, måske om 5 år.

Karin Lausten

PS.: Vedrørende symbolerne på Sophie Amalies jakke se Haandarbejdets Fremme, nr. 3. 1989 side 13-18 samt Haandarbejdets Fremme, nr. 2. 1991 side 30-33. (Red.)

TENEN indbyder til: Skovtur søndag den 12. september 2004

Aagot Noss tager os med til Nordmandsdalens dragtskulpturer ved Fredensborg Slot og Frederiksborgmuseets store efterårsudstilling Norges Billeder.

Program:

- Vi mødes kl. 10.00 på P-pladsen for enden af Skipperallé ved Esrum Sø.

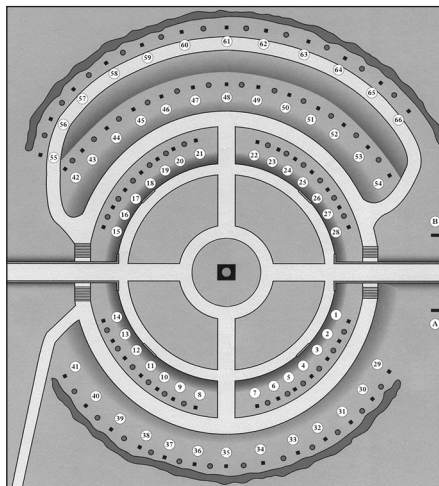
Togforbindelse: S-tog linie A afgang fra København H kl. 8:35, skift Hillerød til Lille Nord afgang 9:28, ankomst Fredensborg station 9:39.

Eller: Øresundstoget afgang fra Malmø 7:44, Kastrup 8:06, København H 8:21, skift i Helsingør til Lille Nord afgang 9:18, ankomst Fredensborg station 9:40.

På Fredensborg station sørger Annet Skjelsager for opsamling med biler. Hvis I er selvkørende, hører vi gerne, om I har ekstra pladser.

Fredensborg Vandrerhjem ligger umiddelbart ved vores mødested. Hvis man ikke kan nå disse togforbindelser, kan overnatning fx. lade sig gøre her: Danhostel Fredensborg, Østrupvej 3, 3480 Fredensborg, <http://www.fredensborghostel.dk>, tlf. 48 48 03 15.

- Kl. 10: Skipperhuset er nu som før anløbssted for den kongelige chalup. I dag også udgangspunkt for Færgefarten på Esrum Sø. Her lå også før i tiden vaskeri, hvor københavnernes fik vasket deres tøj. Herfra går vi den korte tur, et kvarters tid ad Slotsparkestien, til Nordmandsdalen. Dette enestående anlæg rummer 70 skulpturer, som forestiller norske og færøske bønder og fiskere, mænd og kvinder, hugget i sandsten. Aagot Noss har som norsk folkedragtforsker studeret disse figurer indgående og vil guide os igennem, så vi får forståelsen af figurerne som mennesker fra midten af 1700-tallet hver i deres lokale dragter. Læs Aagot

Nordmandsdalen - oversigt, 2002.

Noss' artikel på side 3 her i bladet som forberedelse. Læs fx også artiklen i Slots- og Ejendomsstyrelsen "Portal 5" som kan hentes fra www.ses.dk/portal/portal_5

- Kl. 12: Frokost. Vores madkurve kan indtages ved Drachmanns Pavillon, lige hvor vi har parkeret, og hvor vi finder bekvemme borde og et traditionsrigt iskagehus. Her kan vi, om vi ønsker det, købe drikkevarer eller en let anretning til meget overkommelige priser. Færgefarten er en meget fristende mulighed: en elegant motorbåd til 50 personer, tre kvarters rundtur på Esrum Sø koster 60 kr. per person, og hvis turen må aflyses pga. vejret, er det gratis. Sig til ved tilmelding, om I er interesserede! I tilfælde af regn kan vi blive nødt til at søge indendørs med madkurven. Det vil ske ved turens næste mål.
- Kl. 14: Frederiksborgmuseet i Hillerød: Udstillingen Norges Billeder er en hyldest til Norge i anledning af det forestående 100

Nogle få af Nordmandsdalens sandstensfigurer en juli-aften i 2004.

års jubilæum for, at Norge trådte ud af unionsstyre, først med Danmark, derefter med Sverige, og blev selvstændigt i 1905.

Aagot Noss er også vores guide på denne del af turen. Nordmandsdalens figurer er højdepunkter blandt klenodierne, som skal illustrere forbindelsen mellem Danmark og Norge som dobbeltmonarki indtil 1814.

- Frederiksborgmuseet er åbent til kl. 17.00. På et tidspunkt trænger vi nok til kaffe, så vi kan tage vores termokander og slå os ned på en hyggelig plads ved Slotssøen. Mon ikke vi stadig har en lækkerbid i baghånden.

Prisen for rundvisning i Nordmandsdalen er 20 kr. for medlemmer og 30 kr. for gæster.

Entré på Frederiksborgmuseet koster 60 kr. samt eventuelle indkøb ved Drachmanns Pavillon og færgefart betales individuelt undervejs.

Tilmelding senest 30. august til: Annet Laursen Skjelsager, telefon 44 95 05 55. Oplys navn og telefonnummer samt om evt. ledige pladser i bil eller ønske om at køre med fra Fredensborg. Desuden om du/I er interesserede i bådture på Esrom Sø.

TENEN indbyder til: Håndarbejdets dag den 7. november 2004

Dagens emne: "Danmarks Folkelige Broderier" blev grundlagt i efteråret 1954 og virkede indtil 1989 for

sit formål: at registrere bondesamfundets bevaringsværdige broderier, som fandtes i privat eje. Det gav

derefter anledning til, at TENEN blev dannet som en datter organisation med et fornyet formål: at få kendskab til ikke blot broderier, men alle interessante tekstiler af både ældre og nyere dato. En sidegevinst i aktiviteten siden 1950'erne var, at alle ejerne blev opmærksomme på den dyrebare skat, de var i besiddelse af, så det medvirkede til, at meget blev passet på, som ellers kunne være gået tabt. Det blev derfor de andre af TENENs nuværende formål:

– at styrke glæden ved at tage vare på familiens arvegods, især tekstilerne, og

– medvirke til at, historien om deres tilblivelse og overlevering kommer til at følge tingene.

*

Dagens program: Lysbilledserien “Sydslesvig”, som er under forberedelse på CD-ROM vil blive præsenteret. Glæd jer!

Danmarks Folkelige Broderiers diasserier rummer tilsammen et enestående billedværk om dragter og tekstiler i alle Danmarks egne. Serien “6 danske øer” har vi allerede glæde af, og Frits Lilbæk er nu i gang med den næste etape, så vi kan se hen til at opleve den. Sydslesvig var et rigt område med tæt handelsforbindelse mod syd. Ikke bare kniplingerne, men også stoffer og tilvirkning bærer præg af det. Meget er gået til på grund af krigenes hærgen, men ved en meget energisk indsats fra Danmarks Folkelige Broderier er det dog lykkedes at komme til det, der er blevet gemt.

Hvad er specielt ved de folkelige broderier?

Folkelige blev broderierne kaldt, fordi det har været en almindelig opfattelse, at bondekvinder har formået at frembringe egnsprægede lagner, pudevær og meget andet med særlig syning, uden at de har fået undervisning eller haft egentlige mønstre. I løbet af de forløbne 50 år er der sket en forskning, så det nu er blevet nemmere at få kendskab til de bedre forbindelser ud i Europa. Vi vil løfte lidt af sløret med eksempler fra Tyskland, Tjekkiet og andre steder, hvor vi nu kan finde gamle syninger, som må være i familie med vores. Vibeke Ervø og Hanne Frøsig Dalgaard lægger ud.

*

Vi mødes så talrigt som muligt i *Fuglevad Vandmølle den 7. november kl. 13-16*. Tag gerne gæster med. Der serveres kaffe/te med kage. Prisen 30 kr. betales ved mødet. Tilmelding er ikke påkrævet, men vi hører gerne fra jer.

Adressen er: Fuglevad Vandmølle, Skovbrynet 6, 2800 Kgs. Lyngby. Parkering ved møllen eller på Skovbrynet. Bus 184 fra Lyngby station har stoppested ved Skovbrynet / Hummeltoftevej 200 m fra møllen. “Grisen”, Nærumbanen, fra Jægersborg har tilslutning til S-tog linje B, standser i Fuglevad. Kører tre gange i timen.

*

Kontakt: Hanne Frøsig Dalgaard, e-post hfd@tdcadsl.dk eller telefon 45 88 32 67 (brug gerne telefonsvarer).

Bog anmeldelse:

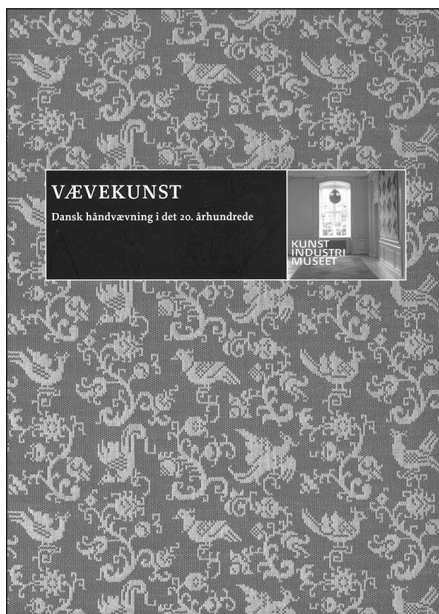
Paludan, Charlotte: *Vævekunst: Dansk håndvævning i det 20. århundrede* / Bestandskatalog. Kbh.: Det danske Kunstindustrimuseum 2003. 283 s. ill. i farver. ISBN 87-90786-97-1. Pris 185 kr.

I sommer viste Kunstindustrimuseet udstillingen Dansk vævekunst 1900 – 2000, men kataloget manglede. Nu foreligger det imidlertid og er en prægtig bog over hele museets samling af håndvævninger, 291 numre i alt og så godt som alle gengivet i farver.

Indledningen beskriver kort og præcist håndvævningsens historie og karakteriserer det 20. århundrede som vævekunstens århundrede i Danmark. Ved århundredets begyndelse var en dansk vævetradition næppe eksisterende.

Det var de store nationale udsmykningsopgaver til Frederiksborg, Københavns Rådhus og Christiansborg, der satte skub i uddannelsen af danske væversker og oprettelsen af særlige værksteder. Senere blev det private værksteder der videreførte kunsten, og her især Karen Warmings, Mette Westergaards og Gerda Hennings. Sidstnævnte kom med sin respekt for håndværk og kvalitet til at stå for en stram klassicistisk linje. Allerede fra 1920'erne samarbejdede hun med arkitekten Kaare Klint og grundlagde hermed den klint'ske skole, hvis linje videreførtes af Lis Ahlmann, Ea Koch, Kirsten og John Becker og i dag Vibeke Klint og Kim Naver.

En hel dronningerække af emnente vævere kunne nævnes, og

der blev sideløbende arbejdet med at forædle råmateriale den jyske uld. Det var Paula Trock der grundlagde væveskolen Askovhus samt Spindegaarden med specialet uldspind til lette gardiner i pastelfarver. I dag videreføres denne pionergerning af Hanne Vedel i et udvidet samarbejde med industrien.

Ved det nye årtusinds begyndelse ser vi en frodig og livskraftig vævekunst, der omfatter både brugskunst, fri kunst og sågar gobelinvævning, der oplever en fornyet interesse. Det er hele denne udvikling kataloget dokumenterer på forbilledlig vis.

Og nu vil vi gerne have en udstilling af de historiske billedvævninger, som ingen nulevende har haft chancen for at se!

Lone de Hemmer Egeberg

Bogomtale:

Røvig Håberg, Kirsten: *Tekstilhistorie. Bind 1.*

Vollen: Tell forlag, 2000. 162 sider ill. i farver. ISBN 82-7522-121-8.

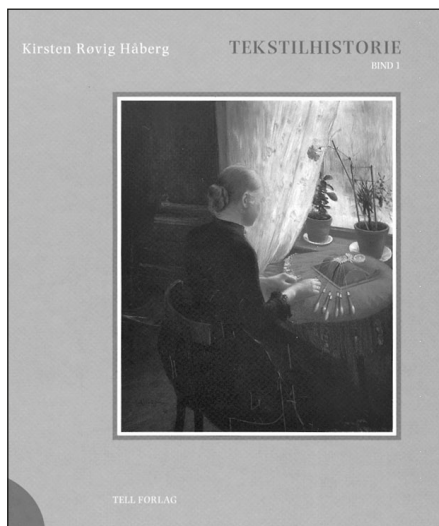
Bogen er udformet til videregående undervisning i formgivning, strikning, vævning, broderi m.m. i Norge, hvilket vel nærmest svarer til håndarbejdsseminarier hos os.

Den er let tilgængelig, kronologisk i sin opbygning og med korte oversigts kapitler. Der er mange utraditionelle synsvinkler på eksempelvis mandligt og kvindeligt arbejde, mange indbydende illustrationer og bogen kan forhåbentlig inspirere til nærmere studie af tekstilernes spændende historie. Enkelte kunstnere og værker er plukket ud og præsenteres nærmere på en engageret måde.

Spies, Nancy: *Ecclesiastical pomp & aristocratic circumstance: A thousand years of brocaded tablet-woven bands.* With a foreword by Peter Collingwood.

Jarrettsville: Arelate Studio, 2000. XVIII + 314 sider ill. ISBN 0-615-11681-7.

De brocherede brikbånds historie fra år 600 til år 1600 er et meget større emne, end jeg havde forestillet mig, og det spændende materiale formidles med en smittende begejstring. Kataloget over bånd i klostre, kirker og museer er omfattende og de litterære belæg overbevisende. Der er desuden en rigdom af bearbejdede mønstre og anvis-

Ordlister på bokmål og nynorsk samt en noget kortfattet litteraturliste afslutter gennemgangen.

Lone de Hemmer Egeberg

ninger til vævere og andre kunstnere samt ordliste og annoteret bibliografi.

Lone de Hemmer Egeberg

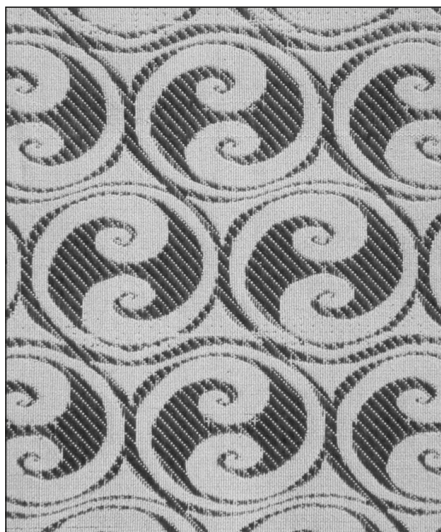
Figur i tidebog ca. 1407. Oxford Bodleian Library, ms. Douce 144, fol. 19)

Udstillingskatalog:

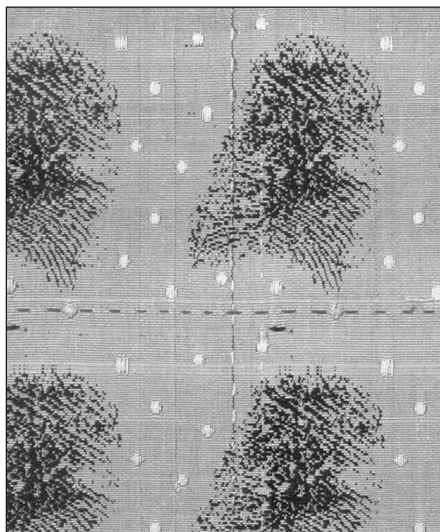
18 jacquard prøver. Kunstindustri-museet. 16. april til 23. maj 2004. 40 sider, pris 60 kr.

Kataloget rummer tre momenter: en beskrivelse af Fondazione Arte della Seta Lisio i Firenze hvor de udstillede prøver er vævet, fine farvegengivelser af prøverne og en præsentation af de seks vævere hvis prøver er udstillet. I tekstilkredsenes blade er der nu og da dukket beretninger op om de enkelte væveres oplevelse af at arbejde med de uvant tætte trende af uvant tynde silkestråde, og jeg har følt med væverne når de har fortalt om hvordan de er gået grædefærdige i seng efter dage der mest havde rummet sammenbinding af knækkede trendtråde. Og vi har set beretninger om hvordan de enkelte kurser har været organiseret.

I kataloget får vi nærmere besked. Kurserne giver lejlighed til fordybelse i arbejde med væveteknikker, analyse og vævepraksis; der er timer i tekstilhistorie og adgang til et interessant bibliotek. Der er spændende væve til rådighed – med den udrustning der skal til for at arbejde med de enkelte teknikker. Især nævnes skolens fløjlsvæv med to luvkæder. Vævene har alle sammen jacquard maskiner – med en fælles standard på 400 enheder, så at mønstrene kan flyttes fra væv til væv. Desuden har vævene en ekstra, mindre hulkortmaskine der kan styre vævenes skaftebevægelser. Denne teknik med kortrækker hvor hvert enkelt kort styrer kædebevægelsen i ét skud, nævnes som en lejlighed til rigtig at fordybe sig i væveteknikernes muligheder. Det har tidlige-

Ulrikka Mokdad / Damask.

Anne-Birgitte Hansen / Liseré

re været meget tidskrævende at tegne de patroner der skal bruges når man skal hugge huller i jacquard kortene. Nu har man taget computere i brug til det arbejde, hvad der ikke ændrer principperne for patroneringen, men sparer tid. Kurserne er todelte, det ene med vægten på islætseffekt, det anden med vægt på trendeffekt. Der er dels indøvelse i arbejdet med Italiens historiske vævninger, dels mulighed for den fri udfoldelse man så er inspireret til.

Vi får i førsteafdelingen endvidere en gennemgang af væveriets historie, fra Giuseppe Lisio oprettede det i 1906 for at forny arbejdet med de historiske vævningers teknikker og motiver, hen over den tid hvor den slags ikke mere havde designernes interesse, frem til datteren Fidalmas omstrukturering af virksomheden til en fond der virker for bevarelse af og undervisning i traditionen med håndvævning,

mens firmaet fortsætter med mekaniske væve. Ud over det hjælper fonden museer med analyse og konservering af historiske tekstiler.

De seks danske vævere der har gennemgået kurset, er Anne-Birgitte Hansen, Århus, Lise Frantzen, Værløse, Bodil Weng Jørgensen, København, Berthe Forchhammer, København, Ulrika Mokdad, København, og Stine Skytte Østergaard, København. De er af meget forskellig alder og har derfor forskellige erfaringer bag sig; men de 18 væveprøver, der er fornemt gengivet, viser hvor inspireret alle har været af kurset, og kataloget opfylder virkelig det ønske udgiverne har, nemlig at den fører "til en bredere forståelse af, hvilke muligheder indenfor mønsterdannelse jacquard-vævning giver." Jeg vil slutte med en advarsel: den der læser kataloget, får vanskeligt ved at holde sig fra Firenze!

Bent Bille

"Danced with Esther G this evening. We even did a hopsa. Not the easiest dance for such a warm day. The Danish costume exhibit opens tomorrow. Patrick"

Denne besked blev sendt til os fra Seattle i USA den 16. juni i år. Anledningen var åbningen af en udstilling med Esther Grølsteds folkedragter i halv størrelse i Nordic Heritage Museum.

En rejselysten gruppe fra Glad-saxe Folkedansere var med og lave-

de opvisning samt workshop sammen med opvisningsafdelingen i Skandia Folkdance Society, der er Seattles store, aktive skandinaviske folkedansereforening.

Udstillingen i Seattle er forbi nu; men den bliver flyttet til The Danish Immigrant Museum i Elk Horn i Iowa.

Frits Lilbæk

- <http://www.nordicmuseum.com>
- <http://dkmuseum.org>
- <http://www.skandia-folkdance.org>

Billedtæpper fra Skærbæk Væveskole

Nåede du ikke udstillingen af Skærbæk-tæpper på Sønderborg slot? Eller kunne du tænke dig at se flere tæpper fra Skærbæk? Så har du chancen på Skærbæk Museum, som indtil 5/9-2004 viser udstillingen "Billedtæpper fra Skærbæk Væveskole".

H Sauermann: Stol fra Pariserstuen.

Da jeg kom til museet var jeg spændt på om udstillingen i Skærbæk var en reduceret udgave af den på Sønderborg Slot. Dette fik jeg besvaret allerede, da jeg vendte mig om efter at have betalt entreen på 20 kr. Det første tæppe jeg så, var et af dem der ikke blev vist i Sønderborg.

Skærbæk Museum er meget mindre end Sønderborg Slot, men

Heinrich Sperling: Moppetæppet.

alligevel har de formået at lave en smuk og harmonisk udstilling af 49 tæpper og skitser fra væveskolen i Skærbæk. Af disse 49 er der 12 tæpper, der ikke var med på udstillingen i Sønderborg. Nogle tæpper er vævet ud fra samme forlæg, andre er helt "nye" tæpper. Skærbæk Museum har selv 10 tæpper, som alle er med på udstillingen. Er det mon ikke nok til at lave en permanent udstilling? Det kunne man jo håbe på.

I skrivende stund har udstillingen efterladt et lyst indtryk. Og jeg kan ikke lade være at overveje om det er begrundet i, at det er højt solskin i dag, eller måske at Skærbæk Museums bygninger mere minder om et almindeligt byhus (mindre rum, flere vinduer), for garner, farver og motiver er ikke

anderledes end udstillingen i Sønderborg. Om det nu er vejret eller bygningerne, jeg sidder tilbage med oplevelsen af en lys, venlig og harmonisk opbygget udstilling.

På Skærbæk Museum vises de mindre arbejder. De mindre vægge gør, at det er umuligt, tror jeg, at vise de store tæpper som var med på udstillingen i Sønderborg, men dette kompenseres fuldt ud ved de "nye" tæpper. Udstillingens to største tæpper er vægtæppet af Alfred Mohrbutter "Siv med åkander ved fuldmåne" (207 x 118 cm), et af de tæpper skolen vævede for senator Baur i Altona, samt Otto Westphals gulvtæppe "Magnolier", som måler 205 x 153 cm.

Så er du i Sønderjylland, så læg vejen forbi Skærbæk Museum.

Tina Ejlersen

Farveren Esther Nielsen er død, 91 år gammel.

Eftertiden vil huske Esther Nielsen for et grundigt og seriøst arbejde med plantefarvestoffer. Helt bevidst lagde hun afstand til den mere husflidsprægede tilgang til emnet. I stedet studerede hun ældre litteratur skrevet af gamle håndværksfarvere. Studiet af denne litteratur, samt talrige indfarvninger og en omfattende kursusvirksomhed, dannede grundlaget for de bøger, hun selv skrev om emnet. I lighed med de gamle håndværksfarvere, anvendte Esther Nielsen mange forskellige kemikalier i sine opskrifter – en praksis man næppe vil benytte i dag, og

som desværre også har givet plantefarvning et dårligt ry.

Esther Niensens arbejde med at udvikle farvemetoder og opskrifter til silke, hør og bomuld, må især fremhæves. Uden hendes arbejde havde materialet ikke været tilgængeligt på nudansk. Hendes bøger er en stor kilde til viden om emnet. Her skal nævnes: Farvning med planter, 1972. Farver af planter. Uld, hør, bomuld, silke, tryk, 1983 samt Farveplantehaven, 1984.

Esther Nielsen er i øvrigt portrætteret i TENEN nr. 3, vinter 1991-92.

Susanne Nielsen

GAMLE TRÅDER I NYTT LYS

Seminar om de flate tekstiler av lin i Nordens folkelige tradisjon. Mandag den 23. august 2004 i Norsk Folkemuseum, Collett-gården kl. 11:30. Åpent for alle interesserte. Tilmelding senest 16. august med ePost til mikkel.tin@norskfolkemuseum.no eller på telefon +47 22 12 36 98.

Innlegg ved forskningsstipendiat Anneli Palmeskjöld, Länsmuseum i Halland, Ph. D. Hanne Frøsig Dalgaard, København samt Dr. Phil. Mikkel B. Tin, Norsk Folkemuseum.

*

Væver Susanne Nielsen deltar i *6th International Baltic Miniature Textile Triennial* i Gdynia i Polen fra 15. juni til 25. august, og i *2nd*

European Textile and Fibre Art Triennial, Tradition and Innovation i Riga i Letland fra 10. august til 19. september foruden i *Miniature XI put and take* 13. juni til 29 august 2004 i Galleri Sulegaard, Lundagervej 27, 5610 Assens.

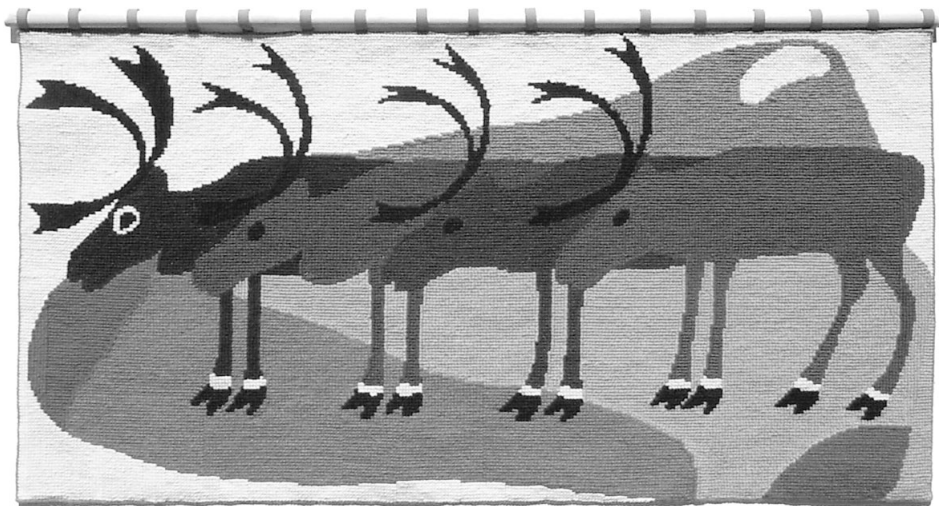
*

I *Det Grønlandske Hus* i Paris vil der i efteråret 2004 være lejlighed til at se en udstilling af arbejder fra værkstedet Qaaliaaq i Ammassalik ledet af Anne-Mette Holm.

Der vises legetøj, møbler, billedtæpper, mini kajaker, slæder, smykker, tegninger og relieffer.

Alle arbejder har tydelige rødder i Inuit-kulturen og materialerne er for størsteparten genbrug, indsamlet på byens losseplads.

Udstillingen *Qaaliaaq – et værksted i Østgrønland* vises fra den 18. september til den 16. oktober 2004 i Maison du Groenland 15, Rue du Cardinal, Lemoine, 75005 Paris.

Rensdyr. Et billedtæppe fra "Qaaliaaq – et værksted i Østgrønland".

Farvel til en ildsjæl. Sådan lød overskriften i Fyens Stiftstidende ved meddelelsen om **Anette Hages** alt for tidlige død. Som 17-årig åbnede hun forretning med brugt tøj i Nedergade i Odense. Som årene gik, blev det vanskeligere for hende at skille sig af med tøjet igen, derfor begyndte hun med kostumeudlejning. Hendes enorme samling af tøj, tekstiler og boliggenstande fra det 20. århundrede blev i 1992 begyndelsen til Tidens Samling, et særpræget og dybt personligt museum med beliggenhed på Brandts Klædefabrik. På Tidens Samling møder man den nære fortid. Når vores bedsteforældre besøgte de kulturhistoriske museer, kunne de nikke genkendende til manglebrætter, smørkærner og pølsehorn, for det var, hvad de havde mødt hos deres bedsteforældre. Kan du huske? Og nej, sådan en havde vi også! Det er denne oplevelse, som de nulevende generationer får på

Tidens Samling i mødet med påklædningsdukker, Minerva reproduktioner, det orange ryatæppe, struktjoler og tusind andre ting.

Anette Hages force har været at indsamle genstande, som har været mindre agtet af det etablerede museumsvesen, og resultatet er helt unikt.

Tidens Samling har gennem årene vist en lang række særudstillinger, fra Aluminium til Dranel-la tøj. Anette Hage har desuden leveret autentiske garderober til flere film, bl.a. "Kun en pige" og senest til fjernsynssuccesen "Krøniken". I 1999 blev hun kåret til Årets Fynbo.

Nu skal Odense Kommune og bestyrelsen bag Tidens Samling drøfte fremtiden. Vi må håbe, at samlingen kan drives videre under en eller anden form, selvom ildsjælen – Anette Hage – næppe kan erstattes.

Susanne Nielsen

ARRANGEMENTS- OG UDSILLINGSKALENDER

TENEN inviterer: Skovtur søndag den 12. september 2004 klokken 10. på P-pladsen for enden af Skipperallé ved Esrum Sø. Tur-indbydelsen er på side 13.

TENEN inviterer: Håndarbejds dag den 7. november 2004 klokken 13. i Fuglevad Vandmølle. Indbydelsen er på side 14.

TENEN inviterer: Juletur i København. 27. 11. 2004. Se i næste nummer.

Frederikshavn Museum:

Gudrun Pagter, tekstil og Peter Tybjerg, Keramik. 21. 8. - 3. 10. 2004.
Adr.: Parallelvej 14, 9900 Frederikshavn.

Galleri SGS, Henning Højlund:

Vævet Høst. Kaisu K- Salmia. Økovæver med naturmaterialer, som bearbejdes og væves til billeder, tæpper og skulpturer. Til 29. 8. 2004.

Adr.: Sødring Bygade 22, Sødring, 8970 Havndal.

Skanderborg Museum:

Embroidery Mail. Ordløs korrespondance mellem danskeren Jytte Harboesgaard og amerikaneren Debra Virgens. Til 31. 8. 2004.

Adr.: Adelgade 5, 8660 Skanderborg.

Gimsinghoved Kunst- og Kulturcenter:

Udstillingen 2 x 2. Jette Kai og Kissa Tindal repræsenterer det textile islæt på udstillingen. Keramikerne Marianne Fossgreen og Aase Haugaard viser henholdsvis skulpturer og brændefyrede krukker. 14. 8. - 26. 9. 2004.

Adr.: Gimsinghoved 1, 7600 Struer

Textilforum:

Karen Havskov Jensen. *Æsker i Uldkamrene*. 21. 8. - 10. 10. 2004.

Præsteklæder fra Herning Provsti. 21. 8. - 26. 9. 2004.

At lytte til lærken. Anette Blæsbjerg Ørom udstiller broderi, applikation hækling og omvendt sumach-teknik. 21. 8. - 3. 10. 2004.

PI'LO - forunderlig strik i mohair. Lotte Kjær og Pia Christiansen. 9. 10. - 28. 11. 2004.

The European Art Quilt Show III. 6. 11. 2004 - 24. 1. 2005.

Adr.: Vestergade 20, 7400 Herning.

Randbøldal-Museet:

Strik for sjov. Kunsthåndværk i tekstilværkstedet. Ved Ingerlise Lebech, Bredsten. 5. 9. - 26. 9. 2004.

Adr.: Dalekildevej 1 A, 7183 Randbøl.

Kongensgade 111:

Fra Lissabon til Fredericia. 7 portugisiske tekstilkunstnere udstiller. Arrangeret af Fredericia Kunstforening. 28. 8. - 19. 9. 2004.

Adr.: Kongensgade 111, 7000 Fredericia.

Bundsbæk Mølle:

Alle tiders bryllup. Bryllupstraditioner. Til 17. oktober 2004.

Adr.: Bundsbækvej 27, 6900 Skjern.

Clausager Kunstvirke:

Orkis og kunststrik. Ved Inger Kristensen Rødekro. Til 19. 9. 2004.

Adr.: Clausagervej 2, Sædding, 6900 Skjern.

Bork Vikingehavn:

Tusindsårsormen - Vikingetidens ornamentik. 6. 9. - 8. 10. 2004.

Adr.: Fjordvej 2B, 6893 Hemmet.

Skærbæk Museum:

Tæpper fra væveskolen i Skærbæk. Til 5. 9. 2004.

Adr.: Storegade 47, 6780 Skærbæk.

Esbjerg Museum:

Vildt, varmt og ovovet - tekstiler uden grænser. Tekstildesignerne Bodil Bagisen og Dorte Grøndal samt væveren Ingebeth Clausen. Til 31. 10. 2004.
Adr.: Vestjyllands Ravmuseum, Torvegade 45, 6700 Esbjerg.

Højer Mølle- og Marskmuseum:

Martin Hansen Linnét. Møllersvend og kniplingshandler i Ballum. Til 5. 9.
Adr.: Møllegade 13, 6280 Højer.

Tønder Museum:

Med sølv, ull og lin. Norske kniplinger fra 1750 til i dag. Til 17. 10. 2004.
Adr.: Kongevej 51, 6270 Tønder.

Trapholt:

Biennalen for Kunsthåndværk og Design 2004. 10. 9. - 21. 11. 2004.
Adr.: Æblehaven 23, 6000 Kolding.

Hørvævmuseet på Krengerup:

Bare et forklæde. Bente Madsen. Temaudstilling i 2004.
Adr.: Nårupvej 30, 5620 Glamsbjerg.

Galleri Sulegaarden:

Miniature XI put and take, med flere tekstilkunstnere. Til 29. 8. 2004.
Adr.: Lundagervej 27, 5610 Assens.

Brandts Klædefabrik:

Beverly Semmes, USA. Monumentale bløde skulpturer i tekstil. Til 26. 9.
Adr.: Brandts Passage 37 - 43, 5000 Odense C.

Væveriet:

Brikvævede armbånd i kobber, sølv og messing. Strik og løbbinding mm. Til 22. 8. 2004.
Adr.: Fanefjordsgade 97, 4792 Askeby.

Køge Museum:

Fra kristentøj til dåbskjole. Dåbstøj på Køgeegnen. 29. 10. til 27. 2. 2005.
Adr.: Nørregade 4, 4600 Køge.

Røde Tårn:

Masken og Tæppet. Værker af Kirsten Gitz-Johansen og Jens Friis. Arrangeret af Slagelse Kunstforening. 21. 10. - 7. 11. 2004.
Adr.: Træskogården, Sdr. Stationsvej 1-3, 4200 Slagelse.

Sct. Hans Hospitals Museum :

Billedmageren. Billedtæpper og broderi lavet af Olga Larsen (1897-1972). Til 31. 8. 2004.
Adr.: Kurhuset, Kurhusvænge, 4000 Roskilde.

Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot:

Norges Billeder. Efterårsudstilling fra 10. 9. 2004.
Adr.: 3400 Hillerød.

Greve Museum:

Damernes Ringe. Tekstillærer Jytte Harboesgaard fortæller om ringe i heдебosyning. Søndag 31. 10. 2004 kl. 13.
Adr.: Bækgårdsvej 9, 2670 Greve

Dansk Design Center:

Radical Danish Fashion. En ung generation af beklædningsformgivere. Til 24. 10. 2004.

Adr.: H.C. Andersens Boulevard 27, 1553 København K.

Nationalmuseet:

Håndarbejde i Klunketiden. Klunkehjemmet søndag den 19. september 2004, kl. 11 og 12.

Nationalmuseets konservator fremviser og fortæller om *tekstiler og broderier fra slutningen af 1800-tallet*. Søndag den 19. september kl. 13:30-15.

Adr.: Ny Vestergade 10, 1471 København K

Galleri Krebsen:

TUR (Trine Ubbe Rasmussen): Kinesertegn & totemobjekter. 3. 9. - 2. 10.

Adr.: Studiestræde 17A, 1455 København K.

Dauids Samling:

Tekstiler fra islams verden. Omvisning i museets islamiske samling ved Mette Helms. Søndag den 7. november 2004, kl. 14.

Adr.: Kronprinsessegade 30, 1306 København K

Kunstindustrimuseet:

Censureret afgangsudstilling fra Danmarks Designskole. 18. 8. - 5. 9. 2004.

Danske ægte tæpper i den ældre permanente samling. 5. 11. - 16. 1. 2005.

Adr.: Bredgade 68, 1260 København K.

Officinet:

Sommerudstillingen 2004. Danske Kunsthåndværkere har inviteret tekstilformgiver Anne Fabricius Møller til at vise sine værker. Til 21. 8. 2004.

Adr.: Bredgade 66, 1260 København K.

Amalienborgmuseet:

Kronprinsesse Marys Brudekjole. Kronprinsessens brudekjole vises sammen med hendes tre kongelige forgængeres brudekjoler. Til 19. 9. 2004

Adr.: Christian VIIIs Palæ, 1257 København K.

Rundetaarn:

Tegn i rummet. 30 års arbejde med billedvævet kirkekunst. Inge-Lise og Flemming Bau. 3. 10. - 31. 10. 2004

Adr.: Købmagergade 52 A, 1150 København K.

Haandarbejdets Fremme Galleri:

Haandarbejdets Fremmes broderimodeller gennem tiden. Til 23. 12. 2004.

Adr.: Nyhavn 31 C, i gården, 1051 København K.

TENENs kalender udarbejdes på grundlag af arrangementer i *KultuNaut* – Den Elektroniske Kulturkalender. Yderligere oplysninger samt illustrationer modtages gerne direkte fra arrangører og deltagere. Deadline for korte meddelelser er ca. to uger før bladet udkommer. Send oplysningerne til Vibeke Ervø, som koordinerer listen.

Telefonliste for TENENs bestyrelse mv.

<i>navn</i>	<i>adresse</i>	<i>telefon / ePost</i>	<i>hverv</i>
Annet Laursen Skjelsager	Dorthesvej 2 3520 Farum	44 95 05 55 <i>silke-annet@detail.dk</i>	formand + redaktion
Lone de Hemmer Egeberg	Gærdet 12 3460 Birkerød	45 81 15 97 <i>vdblom@worldonline.dk</i>	næstformand
Bent Bille	Langgade 44, Flemløse 5620 Glamsbjerg	64 72 15 65 <i>familien.bille@get2net.dk</i>	kasserer
Lis Slottved	Hjarupvej 10 6200 Aabenraa	74 63 03 50 <i>slottved@privat.dk</i>	sekretær + redaktion
Vibeke Lilbæk	Kollerødvej 39 3450 Allerød	48 17 16 47 <i>vof13450@spymac.com</i>	redaktion
Hanne Frøsig Dalgaard	Bredebovej 33, 6.tv 2800 Lyngby	45 88 32 67 <i>hfd@tdcadsl.dk</i>	bestyrelse
Anni Mejdahl	Nibsbjergvej 10 7500 Holstebro	97 42 37 86	bestyrelse
Birgitte Mailand	Bøgskovparken 29, 8260 Viby J	86 28 28 30	suppleant
Flemming Lundholm	Ravningvej 10, Ravning, 6760 Ribe	75 43 77 06 <i>beiderwand@post.tele.dk</i>	suppleant
Margit Ambeck	Lyshøjgårdsvej 87, 1.th 2500 Valby	36 30 61 50	suppleant
Lucie Borgsmidt- Hansen	Broholms Allé 28 2920 Charlottenlund	39 64 31 85	revisor
Susanne Nielsen	Sasserød 16 5462 Morud	64 83 11 26	korrektur, forklæder
Vibeke Ervø	Åfløjen 4, 2. tv 2700 Brønshøj	44 85 18 44 <i>ervo@mail.dk</i>	kalender
Frits Lilbæk	Kollerødvej 39 3450 Allerød	48 17 16 47 <i>vof13450@spymac.com</i>	redaktion

Foreningen TENENs hjemmeside på Internet bliver bl.a. opdateret i forbindelse med færdiggørelse af nye numre af tidsskriftet TENEN.

I gallerierne kan man se en del af tidsskriftets billeder i farver. De aktuelle Internet-henvisninger bringes parat til at klikke på. Man kan også hente foreningens vedtægter samt indeks for tidsskriftets første årgange.

<http://tenen.subnet.dk>

“Gine” af moseeg

Kaffe med kage i Ninas Naturcafé kan føre uventede ting med sig. Der var flere kunstnere der udstillede, men én af skulpturerne fangede specielt min interesse.

En kvindetorso i moseeg stod og fik mine associationer til at finde billeder frem på nethinden af en systue. Figuren er i menneskelig naturlig størrelse og er i sin tid fundet som den fremtræder, blot er bagsiden og underkanten skåret til. Moseeg har den smukke næsten sorte farve og overfladen er helt glat.

Kunstneren bag figuren er Johannes Fauerskov Jensen fra Birkerød. Johannes begyndte at dreje i 1996. De fleste af Johannes' arbejder er hånddrejning til brugskunst, men i 2000 begyndte han også at arbejde med skulpturer, hvor motorsaven bruges til groft at finde ind til figuren. Senere er det et rent “håndarbejde”.

Vibeke Lilbæk

